

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Pred proslavo v Užicah

V Titovem Užicu bo prihodnje dni, od 2. do 4. julija, osrednja proslava jugoslovanskih narodov v počastitev 20-letnice revolucije. Titovo Užice, s približno 14.000 prebivalci je bilo osvobodeno že v letu 1941. Tam je bil sedež Vrhovnega štaba NOV in sedež CK KPJ. Novembra 1941 je bil tam ustanovljen tudi Glavni narodnoosvobodilni odbor Srbije. To osvobodeno ozemlje je takrat tudi zalagalo partizanske enote v okolici z municijo in drugim materialom. Ker je to mesto preneslo tudi velike človeške žrtve, je bilo izbrano za kraj osrednje jugoslovanske proslave.

Iz Kranja bo odšlo na to proslavo v nedeljo zjutraj 50 članov ZB in predstavnikov delovnih kolektivov. Celotno delegacijo bo vodil Stane Bernik. -l. e.

S ponedeljkeve seje Ob LO Jesenice

Vloga komune v novem gospodarskem sistemu

Priprave na rebalans družbenega plana

JESENICE, 26. junija - Danes popoldne sta se pri Jelenu na Jesenicah sestala oba zbora občinskega ljudskega odbora Jesenice z namenom, da ponovno proučita nove gospodarske ukrepe in pristojnosti ter naloge občinskega ljudskega odbora s tem v zvezi.

Sedanje družbeno politično dogajanje, je dejal v uvodnem predavanju tov. Sanca, še ostreje postavlja delovnega človeka v dve funkciji - prvič kot proizvajalca, drugič pa kot upravljavca v širšem smislu. Novi gospodarski sistem z delitvijo po delu v precejšnji meri odpravlja dosežanja fizična merila za nagrajevanje. Ko je tov. Sanca govoril o poslovnem skladu podjetij, je dejal, da imajo prav ekonomske enote važno nalogo pri ugotavljanju upravičenosti tega sklada.

Novi gospodarski sistem postav-

je v naši dosednji praksi pogosto dogajalo.

Načelnik oddelka za gospodarstvo in komunalne zadeve, Franc Lavtižar, pa je odbornikom obrazložil položaj, v katerem je občinsko gospodarstvo. To je bila tudi nekakša priprava za rebalans letošnjega družbenega plana. V svojem poročilu je tov. Lavtižar dejal, da bodo skladi gospodarskih organizacij po novih predpisih sicer porasli, ne ve pa se še koliko. Prav tako se bodo povečali tudi družbeni skladi, če nanje ne bo preveč obšutno vplival prispevek iz dohodka.

Dalj časa se je tov. Lavtižar držal na danes tako aktualnem vprašanju - to je na obratnih sredstvih. Po njegovih besedah povzemamo, da Komunalna banka Jesenice ne razpolaga s sredstvi za povečanje obratnih kreditov. Gozdarska, kmetijska in obrtna podjetja imajo sicer trenutno ob obstoječi proizvodnji dovolj obratnih sredstev, medtem ko je na kakršnokoli povečanje, gledano s tega vidika, tvegano računati. Obraten pa je položaj v Železarni. Pomanjkanje obratnih kreditov v tem podjetju vpliva na celotno gospodarstvo jeseniške komune. Zaradi navedenih razlogov Železarna ne more plačati predpisanih prispevkov vodnemu in drugim skladom, pri čemer je najbolj prizadeto prav Komunalno podjetje, ki je sprito tega v zelo kritičnem položaju.

Seminar o socialnih vprašanjih

RADOVLJICA, 27. junija - Jutri bo v hotelu Triglav enodneveni seminar za čiste predstavnike gradbenih podjetij, ki imajo največ opravka s kadrovske službe, udeležili pa se ga bodo tudi predstavniki občinskih komisij za socialna vprašanja.

Na seminarju se bodo pogovorili o nalogah socialistične politike v gospodarskih organizacijah, prav posebno pa še o skrbi za gradbenega delavca in to vse od njegovega sprejema na delo, nagrajevanja, prehrane, stanovanja, izobraževanja, sodelovanja v organih samoupravljanja itd. Pri vsakem gradbenem podjetju naj bi prav tako kot za proizvodni program poskrbeli za program socialne politike, ki naj bi ga tudi dosledno izvajali.

S posveta o gradbenih delavcih Če poznamo vzrok - lahko pomagamo

KRANJ, 27. junija - Po sklepu Okrajnega komiteja ZK Kranj je bila ustanovljena posebna komisija, katere namen je bil, da pregleda razmere, v katerih delajo in živijo gradbeni delavci. Omenjena komisija je pri pregledu 13 gradbenih podjetij na Gorenjskem in naselij gradbenih delavcev, ugotovila celo vrsto pomanjkljivosti, o katerih smo že nekajkrat pisali.

Včeraj popoldne je bil v Delavskem domu v Kranju posvet članov omenjene komisije s predstavniki sindikalnih organizacij gorenjskih gradbenih podjetij. Zal so bila na posvetu zastopana le 4 gradbena podjetja in to: Projekt Kranj, Komunalno podjetje Jesenice, Gradbeno podjetje Tržič in Gradbeno podjetje Bled. Za kar nekaj obvezno pa na takih posvetovanjih manjkajo predstavniki tistih podjetij, pri katerih je stanje najslabše. Na posvetovanju so se pomenili o primerih nepravilnega odnosa uprave podjetij do delavcev in pogostega nerazumevanja delavcev do ukrepov uprav.

Clani komisije bodo na osnovi razprave, v kateri so predstavniki gradbenih podjetij obrazložili vzroke nekaterih negativnih pojavov, skušali izdelati posebne predloge, ki naj bi pomagali pri enotnem reševanju problemov pri vseh gradbenih podjetjih.

OBRAZI IN POJAVI

Demantirana konzervativnost

Več let je trajala borba. - Le zakaj nam naj bo kopalnišče? - so se nekateri čisto posmihali. Zlasti starejši, ki so zatrdjali, da so bili tudi njihovi dedje močne korenine, čeprav so rasli brez tako velikega »kafja vođe.

S plenuma ObK ZK Tržič

Dosledno izajanje sklepov

Stane Mešič novi sekretar ObK ZK Tržič

TRŽIČ, 27. junija - Včeraj je bil v mali sejni dvorani ObLO plenum Občinskega komiteja ZK Tržič. V prvi točki dnevnega reda so člani plenuma soglasno sprejeli razrešnico dosedanjemu sekretarju Zdravku Tomažinu (le-ta bo nastopil z novim šolskim letom študijski dopust), na njegovo mesto pa izvolili Staneta Mešiča, dosedanjega predsednika ObO SZDL.

Na plenumu so se nadaje pogovorili tudi o uveljavljanju sprejetih sklepov na prejšnjem plenumu ZK in skupnem plenumu ObSS in ObO SZDL. Na teh plenumih so predvsem razpravljali in analizirali tržiške organizacije v zvezi z novimi gospodarskimi ukrepi in sprejeli več koristnih sklepov, s katerimi pa je potrebno seznaniti delovne kolektive. Zato so včeraj določili člane plenuma

ZK, ki bodo v prihodnjih dneh obiskali posamezne gospodarske organizacije in se s tamkajšnjimi delovnimi kolektivi pogovorili o vseh nastalih problemih. S takšnim načinom dela pa člani ZK ne bodo le pomagali posameznim kolektivom, temveč se bodo tudi sami podrobneje in konkretnije seznanili z nekaterimi najaktualnejšimi problemi.

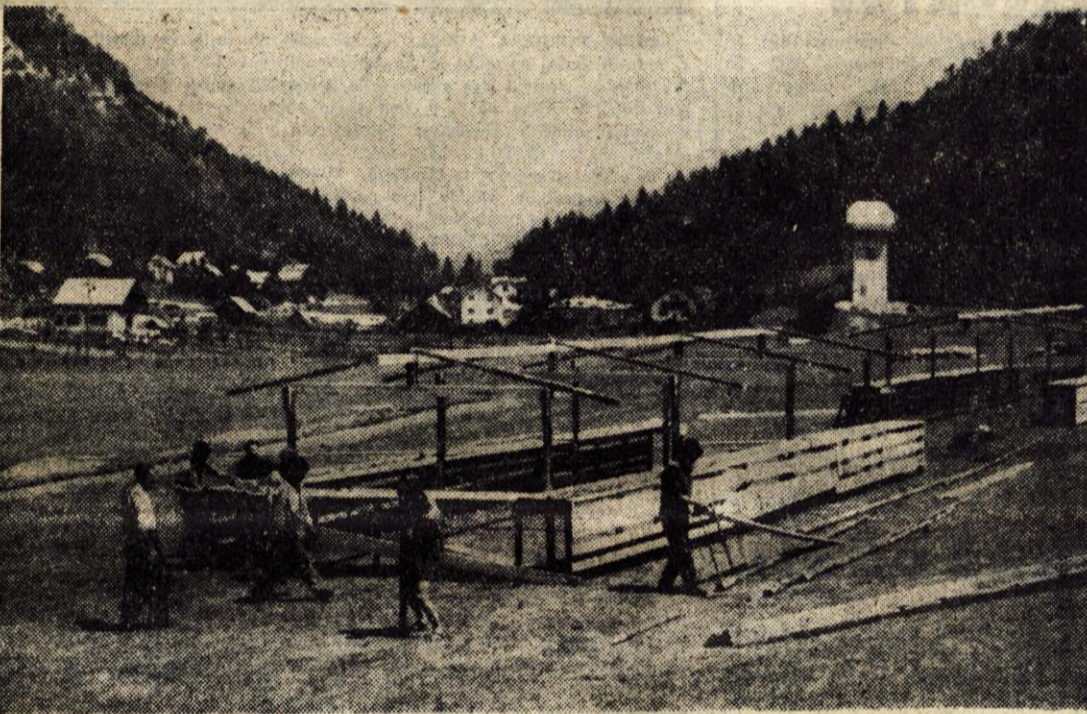
Jutri letna skupščina Kluba gospodarstvenikov Kranj Ze 25 zanimivih predavanj

Jutri, v četrtek 29. junija, bo v klubskih prostorih, v poslojpu Trgovinske zbornice za okraj Kranj, ob 17. uri letna skupščina Kluba gospodarstvenikov Kranj. Na skupščini bo ing. arh. Milan Jerina, mestni urbanist, predaval o nastanku in perspektivnem planu razvoja mesta Kranj. Po izvolitvi delovnega predsedstva, kandidacijske in volilne komisije bodo sledila poročila predsednika kluba, blagajnika in nadzornega odbora. Na skupščini bodo obravnavali tudi spremembe pravil kluba in izvolili nov upravni ter nadzorni odbor.

Klub gospodarstvenikov združuje na področju gorenjskega industrijskega oziroma gospodarskega bazena 64 gospodarskih organizacij in ustanov. Od teh jih je 32 iz Kranja, 32 pa iz drugih krajev Gorenjske. V klub so vključena tudi društva inženirjev in tehnikov, ekonomistov, pravnikov in knjigovodij.

Od septembra 1959 do vključno maja letošnjega leta je Klub gospodarstvenikov priredil 25 predavanj oziroma posvetov o raznih

aktualnih gospodarskih problemih. Na posvetih so predavali številni naši gospodarstveniki in družbeno politični delavci, med njimi Roman Albrecht, Janko Rudolf, Vinčo Hafner, ing. Tone Trebuson, Milan Kristan in univerzitetni profesor B. W. Owens iz ZDA. Povprečno je bilo na predavanjih po 39 udeležencev, največ udeležencev, in sicer 105, pa je poslušalo predavanje dr. Marjana Dermastja in ing. M. Vehovarja o perspektivnem razvoju trgovine, turizma in gostinstva.

Na Poljanah nad Jesenicami tečejo zadnje priprave na veliko okrajno proslavo 20-letnice vstaje, ki bo 4. julija. Proslavi, kjer bo govoril član Izvršnega komiteja Centralnega komiteja ZKS Boris Zihnerl, bodo prisostvovali številni prebivalci iz vse Gorenjske, pa tudi od drugod!

S sestanka vseh komandantov v Gorjah

2000 udeležencev v partizanskih enotah

Gorje pri Bledu, 27. junija - Vsi komandanti nekdanjih partizanskih enot na Gorenjskem, ki bodo v počastitev 20-letnice revolucije šle na 100-kilometrski pohod od 2. do 4. julija, so se včeraj zbrali v Gorjah pri Bledu. Na sestanku so bili prav tako člani pripravljalnega odbora z Bleda, ki v Gorjah mrzlično pripravljajo sprejem za vse enote. Drugi dan pohoda se bodo namreč vse enote zbrale v Gorjah, razen Mokrskega odreda, ki bo tisti večer imel miting v Breznici.

V Gorjah so zlasti uredili prenočišča. Celotno Prešernovo brigado bodo zinesili v Zg. Gorjah. Jeseniško-bohinjski odred bodo razporedili v Rečici, medtem ko za združeni odred (Cankarjev bataljon in bataljon VDV) pripravljajo ležišča v Sp. Gorjah. Skofješko odred pa bo prenočeval v vojašnicah v Boh. Beli. Množične organizacije v Gorjah razen drugega pripravljajo tem enotam tudi slovesni sprejem zvečer 3. jul.

Precej je bilo govora tudi o končnem pohodu naslednje jutro iz Gorj na kraj proslave na Poljane. V vseh enotah bo približno 2000 udeležencev. Zato so morali izbrati take poti, da ne bodo hodili po cesti. To še zlasti ne zato, ker bo tisto jutro po tej cesti vozila nepretrgana kolona avtobusov in drugih vozil. Zato bodo posebni vodilci-domačini vodili partizanske enote po stranskih stezah do Poljan. Tam pa se bodo

ob določenem času vsule iz okoliških gozdov na slavnostni prostor med tem ko bodo vse godbe igrale: »Brigade s hribov...«

Pred sejo OLO Kranj

O gradnji sodne stavbe

Kranj, 28. junija. Za petek je napovedana 54. skupna seja obeh zborov ter 45. seja okrajnega zbora in 47. seja zbora proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora Kranj. Na skupni seji bodo odborniki razpravljali o gradnji sodne stavbe v Kranju ter sklepali o pooblastilu za dodeljevanje nagrad uslužbencem OLO. Na tej seji bo komisija za volitve in imenovanja predlagala tudi nekatere spremembe v sestavi svetov in upravnih odborov.

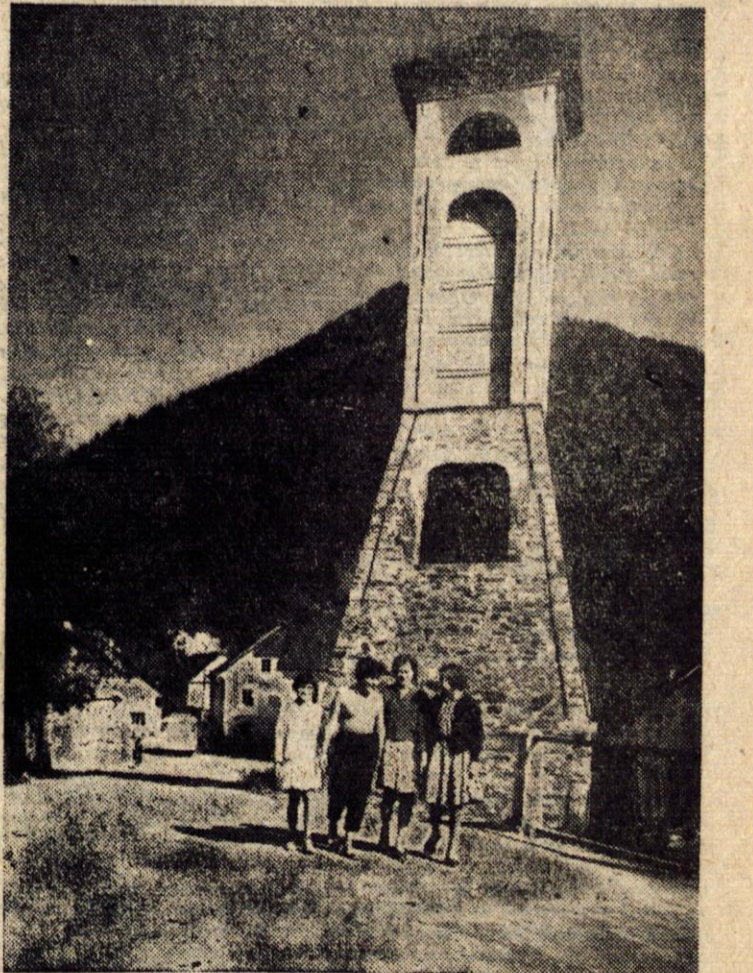
Okrožno sodišče v Kranju ter javno tožilstvo in zapori. Zgrajba, v kateri je danes Okrajno sodišče, je bila zgrajena pred več kakor 300 leti kot samostan, medtem ko že več kakor 100 let služi za potrebe sodne službe. Takratnim zahtevam in deloma še tudi potrebam v predprihodni Jugoslaviji je ta stavba glede na manjše številno uslužbencev ustrežala, kar pa za sedanje razmere nikakor ne moremo trditi.

NA PROSLAVI V LJUBLJANI TUDI 20 TISOČ GORENJCCEV

Republiki odbor za osrednjo proslavo 20-letnice revolucije, ki bo 21. julija v Ljubljani. Je že prejel okvirne prijave udeležencev iz vseh slovenskih okrajev.

Iz našega okraja bo na proslavo v Ljubljano predvidoma odšlo 20 tisoč ljudi in to iz občine Kranj 8500, iz občine Jesenice 5000, iz občine Radovljica 3000, iz občine Tržič 1500 in iz občine Skofja Loka 2000.

(Nadaljevanje na 2. str.)

POLETNI SKREHOD

Starejše, pobožne mamice, pa so se križale. Kam smo prišli? Kdo bo pa gledal tiste kopalce, če bomo v našem mestu res morali imeti kopalnišče? Kakšna je to vraga? Sama nemorala.

Toda kakšne čenče so bile le kmotrajna ovira. Tisti, ki so vedeli, da so sonce, zrak in voda

saj nobenemu ni zanj. Pri nas je vendar v navadi, da se kopljejo ob sobotah doma, ko te nihče ne vidi.

Tako približno je bilo v Tržiču, dokler ni bilo kopalnišča. In kako je sedaj, ko ga imajo? Preteklo nedeljo je bilo prodanih nič več in nič manj kot 2060 vstopnic! Ob bazenu in v bazenu je bil nepopisen živo-žav. Mladi in stari so navali na sonce in v vodo in v kopalnišču je bilo komaj prostora za vse. Ostaja le še peščica tistih, ki skričaj gledajo na vesele in zdrave ob bazenu. Vendar je tudi ta peščica vse manjša. - Zmagali so razum, znanost in čas!

B.F.

PRVA VODSTVA

Na iniciativo CK KP Slovenije je bil meseca junija 1941. leta ustanovljen Vojno revolucionarni komite za Gorenjsko. Člani tega komiteja so bili: Stane Zagar, Lojze Kebe (oba padla v NOB in proglašena za narodna heroja) ter Tomo Brejc. Komite je povezoval tri ostale vojno revolucionarne komiteje, ki so bili že prej ustanovljeni za okrožja Jesenice, Kranj in Kamnik.

Ti organi so dajali glavne smernice za sodelovanje delavcev in kmetov ter ostalih slojev prebivalstva v vrstah OF, ki se je takrat širila. Hkrati so člani teh komitejev organizirali zbiranje orožja, municije in drugega materiala, ki je bil potreben za ljudsko vstajo.

ZAGARJEVI UCENCI

Konec junija 1941. leta je bil pri vodovodnem rezervoarju pri Otočah tajni sestanek članov SKOJ iz Dobrave in okolice. Sestanek je vodila Vlasta Svetina. Pogovorili so se o okupatorjevih namerah za izselitvijo domačinov oziroma germanizacijo Gorenjske, o fašizmu kot razrednem sovražniku ter o dolžnostih članov SKOJ v pravičnem boju za lepšo bodočnost. Mladinci, udeleženci tega sestanka, so bili v večini učenci političnega voditelja in učitelja, narodnega heroja Staneta Zagarja. Leta je poleg mnogih tečajev, šol in drugih oblik zbiranja mladine, osnoval na Dobravi že 1938. leta tudi organizacijo SKOJ, ki je

vključevala tudi mladino iz okolice. Večina teh mladincev je bila v ospredju upora 1941. leta in le malo jih je ostalo živih.

»VINICIZEM«

Tako so protiljudski režim 1919. leta imenovali močno revolucionarno gibanje, ki se je bilo začelo v Vinici, ko so postavili kmečko oblast. Junija meseca se je to gibanje razširilo v Krško in po drugih krajih Bele krajine. Vse to pod močnimi vplivi Oktobrske revolucije. Slovenska gospoda se je prestrašila za svoj obstoj in imetje ter je poklicala v pomoč kraljeve čete, ki so v krvi zatrlje svobodoljubne težnje prebivalstva.

KIDRICEVA UDARNA

30. junija 1949. leta je bila pod Storičiem proglašena delovna brigada »Franceta Kidriča« iz Kranja za udarno. V brigadi je bilo 64 članov, v večini mladincev. V mesecu gozdarstva (juniju) je 9 brigad iz Kranja in okolice skupno posekalo in izdelalo 24.523 kubnih metrov lesa.

Trije kongresi - isti cilji Z GORENJSKE ENAJST DELEGATOV

Kranj, 27. junija - Jutri, 28. junija, začne v Beogradu kongres Zveze borcev NOB, ki bo trajal štiri dni. V letih dneh bo tam tudi kongres Vojaskih in vojni invalidov Jugoslavije ter kongres UROPIJ (Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev Jugoslavije).

Iz Kranja bo odšlo na kongres skupno 11 delegatov. Med te-

Ljudje in dogodki

Kam teče petrolej

Prav gotovo notranjopolitičnih razmer v neki državi ne moremo ocenjevati po pritisku nafte in po petrolejskih vrelih. Res pa je, da Iran že vrsto let ni preživljal tako težkih dni kot prav zadnji čas. Od poskusa nacionalizacije petrolejskih vrelcev in rafinerij leta 1951, ki se je končal z znanim udarom vojske in sirmoglavljenjem Mosadikove vlade, ni bilo v iranskem političnem življenju več ničesar poštenega. Iran spada danes v vrsto tistih držav, ki jim preti gospodarski polom in nazadovanje.

Zadnje leto so dogodki tekli s filmsko hitrostjo. V tem kratkem obdobju so bile v državi dvojne volitve v parlament, pa je kljub temu dežela danes brez parlamenta.

Prve volitve je lansko leto v avgustu razpisala vlada Manušara Eghala. V času volitev je prišlo do velikih nemirov v notranjosti dežele. Samo v enem mestu je policija ranila okrog 200 prebivalcev, ki so protestirali proti nevdžnim gospodarskim razmeram. Razen tega so že takrat odkrili velike nepravilnosti na volitvah in zlorabo glasov. Postavljena je bila nova vlada z nalogo, da razpiše nove volitve in uredi politično življenje. Druge volitve so se

vršile v februarju letošnjega leta in se v bistvu niso razlikovale od prejšnjih. Poneverbe volilnih izidov so bile vsakdanja stvar. Opozicijske stranke so dobivale številne glasove, toda na koncu se je izkazalo, da je dobila opozicija samo 27 sedežev v parlamentu. Takšno izrabljanje volitev je pomenilo preveč. Mosadikovi somišljeniki in stranka Tudeh (komunisti) niso šli na volišče. Zgodilo se je, da je v Teheranu od 600.000 vpisanih volitev glasovalo samo 65.000. Prišlo je do nemirov. Tudi naslednje mesece se položaj ni umiril. Na protestnih zborovanjih so demonstrirali proti vladni politiki. Največje so bile demonstracije prosvetnih delavcev. Policija je streljala na množico in ubila enega demonstranta, tri pa ranila. Na pogrebu za umorjenim profesorjem je nezadovoljstvo prišlo do vrhuna, tako da je bil šah prisiljen razpustiti parlament in vlado. Mandat za sestavo nove vlade je bil poverjen Aminiju, bivšemu veleposlaniku v ZDA.

Aminij je bil neko dobo minister financij tudi v Mosadikovi vladi. Njegova največja odlika, ki ga je pripeljala v predsedniški fotelj je zaupanje, ki ga imajo v njega vodilni ameriški politiki. To je bil osnovni motiv,

ko mu je iranski šah dodelil za sestavo nove vlade. Razen tega si od njega obetajo, da bo presumeril notranji razvoj v zmožne okvire. Aminija je pripeljala na oblast potreba države za denarjem in on je človek, ki mu bogata Amerika objublja pomoč.

Njegov vladni načrt odkriva tri značilnosti: borbo proti korupciji, skrajno varčevanje in agrarna reforma. Začetek je mnogo obetal. Kaznovati in zapreti je nameraval vse bogataše in tiste politike, ki so se igrali z ugledom državne oblasti. Teda konec je bil zelo klavrn. V zaporu so zadržali samo nekaj največjih bogatašev.

Agrarna reforma je v tej državi v bistvu najvažnejša postavka v zborovanju stanih. Od skupaj 20 milijonov prebivalcev je 17 milijonov kmetov skoraj brez zemlje. Polovica vseh iranskih vasi je v posesti 30 veleposesnikov. Aminij želi sedaj agrarno reformo izvesti s prepričevanjem veleposesnikov, da bi bilo dobro če bi zemljo odstopili kmetom, ki jo obdelujejo. Rezultati tega prepričevanja so žalovi. Do zdaj se je prijavilo samo en veleposesnik, ki je pripravljen zemljo na severu ob obali Kaspijskega jezera prepustiti državi. Površina njegovega veleposestva je enake velikosti

celotne Svice. Veleposesnik je pripravljen odstopiti državi samo del zemlje za katero že dolgo leta vodi pravde s sosedi, ker se ne ve čigava je.

Državni izdatki so iz leta v leto vse večji. Največ sredstev požre vojska in policija. Težki milijoni so porabljeni za izgradnjo drugega televizijskega kanala, medtem ko imajo v državi samo 96 živinozdravnikov. Važno mesto v iranskem proračunu ima tudi izvoz kapitala, saj ima vsaka bogatejša družina v Svcici svoj drugi tekoči račun.

Mosadikova nacionalna fronta ostro obsoja Aminijev vladno, ki jo smatrajo za ilegalno, neustavno in uzurpatorsko, ker vlada brez parlamenta. Tudi desničarski listi so pisali, da ima vlada samo sovražnike in nobenega prijatelja. Aminij igra v bistvu na preproste karte: če pade njegova vlada bo sledila diktatura ali revolucija.

Iran je v težki notranji krizi. Nadaljnji tok dogodkov je nedogoden. Vlada zahteva čas, da bi lahko uresnila svoj načrt in šele tedaj je pripravljena razpisati volitve. Nacionalna fronta pa je proti čakanju. Sklicuje se na ustavo po kateri morajo volitve razpisati najkasneje mesec dni po razpustitvi parlamenta.

Trije kongresi - isti cilji

Z GORENJSKE ENAJST DELEGATOV

Kranj, 27. junija - Jutri, 28. junija, začne v Beogradu kongres Zveze borcev NOB, ki bo trajal štiri dni. V letih dneh bo tam tudi kongres Vojaskih in vojni invalidov Jugoslavije ter kongres UROPIJ (Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev Jugoslavije).

Iz Kranja bo odšlo na kongres skupno 11 delegatov. Med te-

mi so predsednik Okrajnega odbora ZB Ivan Bertonec, Milan Zekelj in Franc Konobelj. Glavni cilj vseh treh kongresov je proučiti vlogo teh organizacij v današnjem družbenem sistemu ter skladno s tem najti ustrezne oblike dela. V sklopu teh teženj je tudi predvideno večje sodelovanje, oziroma združenje vseh treh organizacij. Samo krajevni odbori oziroma organi teh organizacij na območju občine naj bi se ostali ločeni, medtem ko naj bi od okrajnih vodstev pa do republi-

skih in zveznih organov bile te organizacije združene. Tak je predlog, ki ga bodo delegati na kongresih še pretresli in skušali najti ustrezno rešitev.

Novi turistični prog

Radovljica Razen nove turistične proge iz Radovljice do Pokljuke, ki so jo uvedli s 15. junijem, je turistična agencija »IZLETNIK« iz Ljubljane s tem denem uvedla še dve turistični prog, in sicer Ljubljana - Kranj - Radovljica - Jesenice - Vršič - Bovec z zvezo s Piranom. Druga proga pa je z Bleda preko Kranja, Ljubljane v Piran.

GOSPODARSKE VESTI

Proizvodnja električne energije v mesecu maju. V mesecu maju je znašala proizvodnja jugoslovanskih javnih elektrarn 709,8 kWh v primerjavi s 625,9 milijona kWh v istem mesecu lanskega leta. Proizvodnja se je torej zvišala za 13,5%.

POPRAVEK

V 73. številki našega lista se je zaradi netočnih podatkov, ki s o njih dobili, vrnila v članku z naslovom »Odkrili so spominsko obeležje« neljuba pomota. Na prošlji v Trsteniku je namreč v kulturnem delu programa sodelovala domača šola Trstenik, ne pa iz Gorih. Program je bil zelo lepo nastudiran in ga bodo posneli celo za radio.

O gradnji sodne stavbe

(Nadaljevanje s 1. strani) Tudi Okrožno sodišče je začelo, dokler se ne zgradi novo sodno poslopje, nastanjeni v prostorih, ki jih je izpraznil Okrajni zavod za socialno zavarovanje. Ti prostori so tako utesnjeni, da je nemogoče računati na to, da bi lahko Okrožno sodišče še dalj časa uspešno poslovalo v tej zgradbi.

O gradnji in o vseh ostalih problemih bodo na petkovi skupni seji razpravljali odborniki ljudskega odbora in predvidoma sprejeli tudi ustrezne sklepe.

900 milijard dinarjev investicij. Čeprav je skupnost v povojnem razdobju vložila v prometno dejavnost več kakor 22 odstotkov vseh sredstev za gospodarske investicije, je naš promet v primerjavi z ostalim gospodarstvom še vedno nerazvit. Po perspektivnem planu za obdobje 1961-65 predvidavamo, da bomo v promet investirali nadaljnjih 900 milijard dinarjev, kar pa še vedno ne bo zadostovalo in bo treba v naslednjih letih še vedno novih investicijskih vlaganj.

Spliški tunolovci na Atlantiku. V kratkem bo spliško ribiško podjetje poslalo na Atlantik dva tunolovca. Če bo lov na tunine uspešen, se jima bo pridružil še nekaj drugih ladij. Tunolovca, ki bosta vsak čas odplula, bosta imela tudi legenco, kamor bodo spravljali blago, dokler ga ne bodo preložili na druge ladje.

Na Reki razstava »Elektrogospodarstvo Jugoslavije«. Na Reki je odprta razstava jugoslovanskega elektrogospodarstva, ki prikazuje razvoj te dejavnosti predvsem v povojnih letih.

Sporazum o ribolovu med Italijo in Jugoslavijo podaljšan do konca februarja 1962. Italijanske pristojne oblasti so ratificirale predlog o podaljšanju sporazuma o ribolovu med Jugoslavijo in Italijo. Sporazum, ki velja do konca februarja 1962, dovoljuje ribolov italijanskim ribičem v nekaterih območjih jugoslovanskih voda.

TE DNI PO SUETU

HUDE BORBE V ANGOLI - Po poročilih tujih časopisnih agencij so v zadnjih dneh uporniki v Angoli napadli vas Kango in severni Angoli. Pri tem so porušili dva mostova in povzročili veliko škodo na kmetijskih posevkih. Poročajo, da se v tem kraju zbira glavina uporniških sil. Tudi v ostalih predelih Angole je položaj vse prej kot ugoden za kolonialne oblasti.

Področje okrog mesta Ambriza, 100 km severno od Luande, je v celoti v rokah upornikov, vladne čete pa ne morejo tja, ker so uporniki podirli strateški most na reki Nazo.

LAOSKA NEUTRALNOST SPORNA - Po sestankih treh laoskih princv v Zürichu, ki so se sporazumeli glede sestave koalicijske vlade, so te dni nadaljevali splošno razpravo na konferenci o Laosu v Zenevi. Večina govornikov je ugodno ocenilo sporazum treh laoskih princv, ki ga smatrajo za pomemben korak, ki lahko ugodno vpliva na delo konference, čeprav je še vrsta vprašanj, ki jih je treba urediti v samem Laosu. Osnovno sporno vprašanje je še vedno laoska neutralnost.

ZAHOD O BERLINSKEM VPRAŠANJU - Govor, ki ga je imel podpredsednik ZDA Lyndon Johnson v Los Angelesu, so v tujini ocenili kot uradno stališče zahodnih držav do berlinskega vprašanja. Ameriški podpredsednik je izjavil, da bi Sovjetska zveza napravila »stragično napako«, če bi premočno upoštevala namen ZDA braniti prebivalcev zahodnega Berlina. Obtožil je Sovjetsko zvezo, da zaostruje berlinsko krizo.

BELGIJSKI UJETNIKI IZPUŠČENI - Belgijski zunanji minister je sporočil, da so oblasti v Stanleyvillu izpustile osem belgijskih vojakov, ki so jih ujeli januarja letošnjega leta. Ujetnike so predali zastopniku OZN.

STAVKA POMORSKIH DELAVCEV - Predsednik ZDA Kennedy pripravja intervencijo vlade v stavki ameriških pomorcev. Vlada bo verjetno uveljavila določila Taft-Hartleyevega zakona, ki določa prekinitev stavke za 80 dni, če predsednik ugotovi, da stavka ogroža »zdravje in varnost države«. Ko je bil Kennedy še senator, je bil proti zakonu in ga je smatral za protidelavskega. Zato opazovalci s toliko večjim zanimanjem gledajo, kako se bo odločil.

UPOR V VENEZUELI - Vojska garnizija v Barceloni, luči, ki je oddaljena od Caracaas kakih 400 km, se je uprla predsedniku Betancourtu. V mesto so poslali čete da bi upor zadušile. Kakor poročajo, je to že četrti upor v Venezueli od lanskega leta.

RAZGOVOR O RAZOROŽITVI - Ameriško-sovjetski razgovori, na katerih naj bi pripravili mednarodna pogajanja o razorožitvi, potekajo za zaprtimi vrati, v javnost pa pridejo najbolj splošni podatki o njihovem poteku. Ni mogoče ugotoviti, koliko so pogovori že napredovali.

NOVA USTAVA ZAR - V javno razpravo so te dni predložili novo ustavo Združene arabske republike. Posebni odbor bo sprejel pobude in predloge o novi ustavi, posredno in neposredno, iz vse države. Prav tako so člani odbora za ustavo krenili v svoje volilne enote, da bi prisostvovali razpravi o novi ustavi.

KUWAIT IN IZJAVA KASEMA - Irski premier Kasem je izjavil, da je Kuwait del irskega ozemlja in da ga bodo priključili Iraku z miroljubnimi sredstvi.

V Kuwaitu, ki obsega približno 10.000 kilometrov, so najbogatejša nahajališča nafte na svetu. Ta nahajališča izkorišča neka angloameriška družba, ki krije okrog 40 odstotkov vseh britanskih potreb po nafli.

ADENAUER O BERLINSKEM PROBLEMU - Zahodnonemški kancler je na ameriški televiziji izjavil, da se »Sovjetsko zvezo nima o čem pogajati, kar zadeva Berlin«. Pripomnil je, da bo nemški problem »hitro rešen, ko bo na svetu nekega dne napočilo obdobje splošnega popuščanja.

Nesreče

ZRTEV KOPANJA Kamen - Tik pred zaključnimi izpiti na IKS v Ljubljani je kamniški gojenec, 18-letni Anton Berlec pri kopanju v Nevljici tako nesrečno padel v vodo, da je zadobil kamen in si zlomil hrbtenico. Kljub skrbni negi v ljubljanski bolnišnici je po enem tednu podlegel poškodb.

BELEŽKA

RAZOSTRANJE NA TRSTENIKU Cas košnje je, zato vse hiti... Na Senožetih, na Povljah je 24. junija kar naprej odmevalo: »Zvečer bo kino na Trsteniku. Pohitimo! Zvečer gremo!«

Prav tako v Babnem vrtu, v Cadovljah in Zabljah. V kino gremo. Sedesetletna mama se oglašila: »Mene tudi vleče. Tako hitim, da kar teče od mene. Zvečer grem v kino.« »Ti tudi?« jo vpraša sedemdesetletni oče. »No, bom pa še jaz šel. Janez je rekel, da bodo slovensko govorili.«

Ves dan je odmevalo pod Storičiem: »Zvečer pa v kino na Trstenik! Saj imamo krajevni praznik!« Tudi plakači so vabili. Iz vseh strani so prišli, polni pričakovanja, polni prazničnega razpoloženja. Lepo bo... Gledajo proti Kranju in čakajo.

Izza ovinka prisijejo zaromeli. Končno so le prišli! Utrujenim ljudem se obetata dve prijetni uri. Iz avtomobila pa se zasliši: »Predstava ne bo!«

»Zakaj?« vsi po vrsti vprašujejo. Teča opravičila, ki bi lahko odtehtalo njihovo razočaranje, ni bilo.

GLAS BRALCEV

VEČ NAČRTNOSTI PRI OBČINSKI GRADNJIH

Upam, da kot soplačnik občinskih doklad lahko kaj pripomnim k trošenju občinskih sredstev, če se mi zdi, da bi lahko napravili boljše z manjšo vsoto denarja. Ko človek opazuje gradnjo javnih objektov, dobiva vtis, da nimamo organa, ki bi projekt gradnje dovolj temeljito preveril in ugotovil, če res ustreza potrebam in če ne bi mogli istega zgraditi tudi ceneje.

Ta pomanjkljivost se zelo očitno kaže pri gradnji obvozne ceste za vprežna vozila in kolesarje med Bistrico in Kranjem. Lokacija ceste je sicer dobra, načrt in gradnja samo pa je treba kritizirati. Preveč je bilo tu nepotrebnega dela, ki gradnjo le zavlačuje in draži. Nepotrebno je bilo kopanje 40 do 60 cm globokega temelja, ker je predviden za cesto le 20 cm debel sloj gramoza, kar je pa tudi povsem dovolj za vozila z gumijastimi kolesi in za kolesarje. Zaradi preglobokega kopanja temeljev je cesta sedaj precej nižja kot okolški teren, to je v jarku, namesto da bi bila dvignjena in bi z nje lahko odtekala voda. Med cesto in parcelami, ki bi morale biti povezane, je zaradi tega nastal precej visok rob prsti, da sedaj ni mogoče priti z vozom s ceste na parcele in nazaj.

Prav tako je bilo nepotrebno kopanje ponikalnic za vodo vzdolž ceste, ker bi se voda sama odtekala, če bi bila cesta zgrajena dovolj visoko. Brez potrebe so ceste valjali. Zemlja je bila že povsod enakomerno uležana in valjanje debelega okroglega gramoza je bilo brez učinka. Valjar je lahko valjal več ur, če en sam vprežni voz, ki je peljal tod, pa je vse spet razvil. Tam pa, kjer so pred valjanjem nasuli še drobnejši pesek in prst, je bila za valjarjem takoj utrjena pot. Zadostovalo bi torej le to zaanje valjanje.

Cesta je široka samo 3 m, kar je premalo za srečavanje z naloženimi vozovi, posebno t. ker je cesta v jarku in se ni mogoče izogniti s ceste.

Za to cesto bi bilo dovolj, če bi z buldožerjem odstranili samo ružo 10 do 20 cm globoko. Ruša bi se lahko naložila ob robovih ceste tako, da bi na cesto nasuti gramož segal nad cesto. Voda bi se povsod lahko odtekala in koristniki ceste bi lahko po ravnem vozili na svoje parcele. Najvažnejše pa je seveda to, da bi bila tako gradnja cenejša, s prihranjenimi sredstvi pa bi lahko zgradili 4 metre široko cesto, kar bi tudi edino zadostovalo potrebam in še za razširitev ceste Naklo - Strabini za avtomobilski promet bi kaj ostalo.

I. Zupan

NAŠ RAZGOVOR

Na Jesenicah možnost usmerjanja v gospodinske poklice

Poklicno gospodinsko šolo bodo v letošnjim šolskim letom prenesli iz Poljč pri Begunjah na Jesenice. Da bi izvedeli, zakaj so se za to odločili, kakšni so pogoji za vpis itd., smo se obrnili na upravno preprosto šolo Centra za napredek gospodinjstva, Ivanko Torkarjevo, ki nas je o vsem podrobno seznanila.

»Da bodo Jesenice dobile Poklicno gospodinsko šolo ni naključje, ampak je do tega prišlo iz več vzrokov. Eden teh je želja Poljčanov - posvetiti se predvsem kmetijsko in gospodarstvu, zato bo tam še nadalje ostala Kmetijska šola. Na Jesenicah pa so za omenjeno šolo prav vsi pogoji. Prostorni in sodobne urejeni prostori

Centra za napredek gospodinjstva bodo nad vse primerni, razen tega pa bodo tudi bolj izkoriščeni. Dostojno so bili zasedeni v glavnem v večernih urah, ko so dekleta in žene lahko našle nekaj prostega časa. Delno bo s Poklicno gospodinsko šolo rešen tudi problem zaposlitve ženske delovne sile na Jesenicah. Dekleta in žene se bodo lahko usmerjale v gospodinske poklice in se kot absolventke zaposlile v kuharskem poklicu ali ekonomski službi v obratih družbene prebrane, internatih, socialnih, zdravstvenih in drugih ustanovah. Na Bledu se bodo lahko specializirale še za posamezno vejo te stroke,« nam je dejala tov. Torkarjeva.

»Kakšni pa so pogoji za vpis na to šolo?«

»Sola je dvoletna. Pogoji za vpis so dovršena osemletna osnovna šola, v izjemnih primerih pa bo vpis možen tudi po zaključnih šestih razredih, toda z uspešno opravljenim sprejemnim izpitom. Drugi pogoj je starost do 18 let. Kandidati iz drugih krajev - naj omenim, da je ta poklic primeren tudi za moške - bodo lahko stanovali v internatu. Vzdrževalina bo znašala predvidoma 8000 dinarjev, prošnje za sprejem v internat bodo morali interesenti priložiti hkrati s prijavo za vpis v šolo do 10. julija letos.«

Izvedeli smo tudi, da skrb za zadosten kader ni potrebna, saj bodo gospodinske učiteljice iz Poljč nadaljevale s svojim delom na Jesenicah.

BODICE

Δ Navajen sem, da se največkrat oddejam v mlačnih restavracijah. Tam običajno lahko dobim brezalkoholne pijače vseh vrst, le na jesenicah ni tako.

»Nekaj brezalkoholnega bi rad. Imate kakšen sadni sok?« sem vprašal pred dnevi v jeseniški Mlečni restavraciji.

»Malinovec lahko dobite, piva pa že nekaj dni ne smemo prodajati, ker so nam ga prepevedali.«

»Nič drugega nimate?« sem z začudenjem vprašal.

»Nič, sem dobil zmagoslavni odgovor, kot da se tam ponajajo s tem, da so brez sadnih sokov.

Δ Kar se Blejčanov tiče, so mi kar simpatici, le kolektiv tamkajšnje Mlekarnice mi že dlje močno preseda. Nered okrog njihovoga

poslopja presega že vse meje. Niti trobico občutka nimajo za lepo in čistilo. Le kaj so mislili tisti, ki so pred Mlekarno uredili precej obsežen parkirni prostor, kamor za idejo številni domači in tuji turisti!

Δ Za danes že ena iz okolice Bleda, iz Lesc. Tam imajo delavsko naselje »Daba«. Ime samo bom pustil pri miru, saj so ga že sami prekrstili v Ambulanto cesto. Spotaknil pa se bom ob dejstvo, da tam noč in dan gori cesta razsvetljena! Nobl, kaj? Toda problem ni samo v tem. Težave ima tudi tamkajšnji bišni svet, ker ne najde stikala, s katerim bi lahko čez dan »upihnil svetilke. Zanima me le, kdaj se bo pritožil že tisti, ki mora plačevati stroške za cestno razsvetlavo?

Do prihodnjic navzvenje —
Vaš Bodičar!

Nova dvorana na Bledu

Pred nedavnim so pričeli na Bledu z gradnjo novega moderne-ga poslopja z večjo dvorano, ki bo služila za prirejanje posvetovanj, kongresov, hkrati pa tudi za razne prireditve, festivale, koncerte in podobno. Takšno dvorano na Bledu, zlasti še kot pomembnemu turističnemu kraju, zelo pogrešajo. Gradnja bo v dveh etapah. Prvi del zgradbe z dvorano bodo postavili najkasneje do septembra meseca, saj predvidevajo, da se bo v novi dvorani začel veliki šahovski turnir. Z srednjo drugo delo poslopja bodo nadaljevali po festivalu in v prihodnjem letu. Načrti predvidevajo namreč dve dvorani z odrom v sredini in z vsemi potrebnimi napravami in prostori. Ki lahko služijo večjim posvetovanjem.

Novo poslopje bodo gradili na prostoru za restavracijo Blegoš pod Mežaklo.

Večer narodnih pesmi in plesov

Kranj, 27. junija — Jutri zvečer bo gostoval v Kranju mladinski ansambel UNG DANS KORET z Danske, ki bo izvajal danske narodne pesmi in ples. Ansambel je gost centralnega komiteja LM Jugoslavije in bo na Gorenjskem nastopil dvakrat. Danes zvečer se bo predstavil jeseniškemu občinstvu, in sicer ob 10. uri v Cufarjevem gledališču, jutri zvečer pa bo nastopil v Kranju v Prešernovem gledališču.

Priprave za razstavo

Kamnik — Poslopje gimnazije so začeli pleskati, notranje prostore pa urejati. V njih bodo pripravili gospodarsko razstavo, ki bo odprta v juliju in okviru 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov.

Razstava na Bledu

Razstava v blejskem društvenem domu — priredila jo je JLA — si je ogledalo nad 5000 ljudi. Med njimi je bilo precej izletnikov in izletniških skupin iz raznih krajev Slovenije in od drugod, bilo pa je tudi nekaj tujcev. Blejska razstava je bila izpopolnjena s planinsko opremo in drugimi predmeti te vrste, zato je vzbudila mnogo zanimanja med gledalci. Mladini so med razstavo prikazali tudi vojaške filme.

Ob zaključku šolskega leta pripravljajo na blejski osnovni šoli tudi večjo razstavo likovnih izdelkov. V pri-

starih blejske šole bo razstavljeno nad 150 različnih risarskih izdelkov v vseh mogočih tehnikah: na steklu, slikanje na mavce, z grafitom in rezanjem v mavce, z lepljenjem mozaika na papir, tiskanje, barvanje s škrobom, z voščeniimi kredami, tempere, akvarel, gvaši, monotipijo in podobno. Tako raznolika tehnika upodabljanja bo omogočila, da bo razstava zanimiva in pestra.

Razstavljali bodo učenci vseh razredov pod vodstvom akademskega slikarja Janeza Ravnika. Tehnične in risarske izdelke so na posebni razstavi prikazali tudi v Osnovni šoli na Bledu.

I V E R I

Ljubljani razstavlja 334 umetnikov iz 30 držav. Vsi ti so razstavili 937 del. Vsa ta dela je ocenila mednarodna žirija, ki ji predseduje znani francoski kritik — Jacques Lassaigne in odločila takole: Prvo nagrado v višini 500.000 dinarjev je prejel Yozo Hamaguchi (Japonska) za grafiko »Zelje«, nagradi po 300.000 pa so podelili našemu ustvarjalcu Riku Debenjaku za delo »Sledovi v ometu« in japonskemu slikarju Kumu Sugajju za grafiko »Rdeče«. Z 250.000 dinarj pa so bili nagrajeni Merlyn Evans, Miche Kohn in Luciano de Vita. Na bledu so podelili tudi številne odkupne nagrade.

Po zaključnih izpitihih na Tehniški tekstilni šoli v Kranju 11 odličnjakov

Te dni so kot po vseh srednjih šolah, zaključili z izpitihih tudi na tekstilni šoli v Kranju.

Od 140 absolventov šole, ki so bili pripuščeni k opravljanju zaključnega izpita, jih je 137 izdelalo, med njimi tudi 11 z odličnim uspehom, 3 pa so padli. Razen tega tudi 20 dijakov zadnjega letnika niso pripuščili k zaključnemu izpitu, ker imajo še popravne izpite v razredih in bodo morali delati zaključni izpit v jesenskem roku.

Letos so kot izpraševalci na zaključnih izpitihih sodelovali tudi ljudje iz tekstilne industrije, med njimi direktor »Delte« iz Ptujja, direktor »Spika« iz Kranja, direktor »Pletenine« iz Ljubljane ter nekateri strokovnjaki iz tekstilnih tovarn Tiskanine in Inteksa. Vsi so se o dijakih, ki so uspešno opravili zaključni izpit, pohvalno izrazili. Večina dijakov, ki so končali Tehniško tekstilno šolo v Kranju, se bo zaposlilo v industriji, nekaj pa se jih bo posvetilo nadaljnemu študiju.

guchi (Japonska) za grafiko »Zelje«, nagradi po 300.000 pa so podelili našemu ustvarjalcu Riku Debenjaku za delo »Sledovi v ometu« in japonskemu slikarju Kumu Sugajju za grafiko »Rdeče«. Z 250.000 dinarj pa so bili nagrajeni Merlyn Evans, Miche Kohn in Luciano de Vita. Na bledu so podelili tudi številne odkupne nagrade.

Pravkar so ameriški umetnostni zgodovinarji načeli debato, zakaj je italijanski pisatelj Ignatio Silone dosti popularnejši v tujini kot doma v Italiji. Polemiko so pričeli v času, ko tiskajo v New Yorku Silonejev roman Lisice in kamelije. Silonejeva popularnost v tujini je zrasla v času, ko je italijanska cenzura branila Italijanom branje Silonejevih del. Po povratku v domovino je italijanska publika Siloneja sicer sprejela, vendar kot posem novega ustvarjalca in ne umetnika z obsežnim literarnim opusom.

Pod naslovom Trije svetovi Borisa Pasternaka, je izšla pred kratkim v New Yorku knjiga, ki opisuje Pasternakovo pesniško pot in njegov doprinos k svetovni literaturi.

Casopis L'Europa Letteraria, ki izhaja v Rimu in ga izdaja združenje evropskih pesnikov in pisateljev je del svojega prostora posvetil jugoslovanski književnosti. Casopis priobčuje odlomek doslej neobjavljenega romana Aleksandra Vuča, poziojo Tanasija Mladenoviča, odlomek in tekste Velibora Gligorića, Predraga Protića in še nekaterih drugih umetnikov.

AUSCHWITZ 33

Dnevnik taboriščnega zdravnika

Gole so poslali v sosedni prostor, navadno zato, da bi tam oblekli razkuženo obleko. Vrata so se neprodušno zaprla za njimi — bil je to res dezinfekcijski prostor taborišča D, kjer so razkuževali ušivo obleko — in v desetih minutah »Posebne komande« ni bilo več. Njihova trupa so s tovarnjakom odpeljali na »Grmado«.

Ne čakamo torej brez vzroka trepetajočih src na konec alarma. Tokrat je trajal tri ure. Ko smo spet stopili iz plinske celice, je bilo spet vse normalno razsvetljeno kot navadno.

Ležem in poskušam zaspati. Danes bo to še težje kot navadno. Pri mojem obisku bolnikov v krematoriju II. mi drugo jutro pripoveduje vodja tamkajšnje »Posebne komande«, da so se med alarmom približali taborišču partizani. Na skritem mestu so prerezali žično ograjo krematorijevega dvorišča in potisnili skozi odprtino tri avtomatične puške z municijo in 20 ročnih granat. Može »Posebne komande« so zjutraj odkrili orožje in ga spravili v varno skrinjarišče.

Čprav je naš položaj brezupen, smo vendarle spet začeli upati. Dobro nam je znano: partizani, ki so nam prinesli orožje, niso daleč stran od tu, morda 25 do 30 km. Trdno smo prepričani, da nam bodo pri prvem letalskem preplahu spet prinesli orožja. V nekaterih razdobjih je letalski preplah vsak dan, včasih celo po večkrat na dan. Toda za nas pride v poštev le alarm ponoči, ko ugasne luč in se partizani približajo brez strahu. Le trije, štirje nočni alarmi bi zadostovali, pa bi dobili dovolj orožja.

Potem bi morda mogli tvegati osvoboditev s silo. Organiziranje tega načrta se je začelo pri »Posebni komandi« III. krematorija in se je razširilo na ostale tri krematorije. Vse se pripravlja za največjo previdnostjo. Smrt preži na nas!

Toda mi hočemo živeti! Otresti se moramo te ječe. Pa če se beg posreči le nekaterim, le dvema, le enemu, smo zmagali. Saj bi potem svet zvedel o grozodejstvih v taborišču Auschwitz.

Tistih pa, ki bi morali pri poskusu pobega umreti, vsaj ne bo iztrebilo cesovstvo kot mrčes. Umri bodo kot ljudje.

Za svobodo... — — —

Oberscharführer Steinberg me dostikrat obišče v secirni dvorani. Za časa Weimarske republike je bil prometni policist v Berlinu, v tretjem rajhu je vstopil v SS. Nevaren mož, brutalen in inteligenten.

Nekega dne mi pripoveduje, da bodo njega in še tri tovariše poslali za nekaj dni v neko letovišče, da si odpočijejo. Letovišče je last SS in leži nekje v šleskih gorah. Razen njega bodo odšli tja še Oberscharführer Seitz, 3. Rottenführer Holländer in 4. Rottenführer Eidenmüller.

Vse štiri poznam. Vsi so najkrvoločnejši krvniki taborišča Auschwitz.

Če mi po treh mesecih bivanja v »Posebni komandi« reče esovec, da je nekaj črno, mu tega kljub temu ne verjamem. In če mi Oberscharführer Steinberg govori o odpočitku, potem je to prav gotovo posebna krvniška naloga.

Pet dni nato so Steinberg in ostali trije že spet doma. Jaz nič ne vprašam, oni ne govore nič.

Po njihovem prihodu grem v kuhinjo »Posebne komande« k Michelu, francoskemu kuharju. Pred tem je bil ladijski kuhar na luksuznem parniku neke francosko-južnoameriške proge.

Michel danes ni tako prijazen kot sicer. Opaziti je, da se je nekaj zgodilo. V ustih ima kratko pipico, brez katere ga nikdar ne vidiš.

Toda ugasnila je!

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

NOVICE s knjižne police

SOCIALNA ZGODOVINA UMETNOSTI IN LITERATURE — To pomembno delo dobivamo tako tudi pri nas v prevodu Helene Menaše. Socialna zgodovina umetnosti in literature, Arnolda Hauserja, je izredno delo zgrajeno na odličnem spoznavanju ekonomike in sociologije ter o njenih vplivih na umetnostna stremeljenja posameznih umetnostnih obdobj. Delo, obsega dve deli. V prvem obravnava avtor umetnost v praskupnosti, nato pa umetnost antike, srednjega veka in renesanse. Prvo delo končata manierem in barok. V drugi knjigi pa načinja Hauser rokoko, klasicizem, romantiko, naturalizem in

impresionizem. Kljub temu, da je cena knjigam visoka, je Socialna zgodovina umetnosti in literature delo po katerem bo rad segel vsakdo, ki ga zanimajo umetnostna vprašanja.

MOČ FILMA — Za Sadoulovo »Zgodovino filma«, ki smo jo dobili lani pri Cankarjevi založbi, bo v teh dneh izšla pri Mladinski knjigi nova knjiga tega velikega filmskega teoretika — Moč filma. Knjiga je v prvi vrsti namenjena širokemu krogu bralcev, ki se bodo ob njej seznanili s problemi filmske umetnosti z življenjskimi potmi velikih umetnikov, s filmsko tehniko in estetiko. Prav gotovo je

bliznje delo v pripomoček vsakomur, ki bi rad globje segel v filmski svet.

DREJCEK IN TRIJE MARSOVCI — Ime Vida Pečnjaka v literaturi za naše najmlajše ni novo. Pred nekaj leti smo se srečali z njegovo knjigo »Zivali v ukrovljenem zrcalu«. Nova knjiga, je zaradi svoje aktualnosti predvsem pa zaradi samosvoje fantastike, na naše najmlajše še posebno zanimiva. Pripoveduje o Drejcku, ki se je spoprijateljil s tremi Marsovci, ki so na leteli cigari prileteli iz Marsa. Knjiga, ki bo našla pri naših najmlajših širok krog ljubiteljev, je izšla pri Mladinski knjigi v Ljubljani, domiselno pa jo je opremil Stefan Planinc.

PETNAJSTLETNI KAPITAN — Julesa Verneja in njegovo fantastiko, ki se je v teh zadnjih petdesetih letih več ali manj spremenila v realnost, naši mladi bralci dobro poznajo. V

ponatisu dobivamo tako po letu 1949 Petnajstletnega kapitana ponovno na naš knjižni trg. Knjigo je prevedel Janez Gradšnik izšla pa je pri Mladinski knjigi v Ljubljani.

UMIRANJE NA ZEMLJI — Eduarda Santa, je pretresljivo delo, ki nas seznanja z življenjem kolumbijskih kmetov. Zgodba dela pripoveduje o malem kolumbijskem kmetu, ki si prizadeva ohraniti svoje človeško dostojanstvo v neenakem boju z velicoposelnikom. Roman je izšel pri Prešernovi družbi.

OB KONCU PA SE NEKAJ NOVIC s knjižnega trga beogradske založbe. Pri »Naučni knjigi« v Beogradu je izšlo delo Stojanović dr. Radmile — Teorija privrednega razvoja u socializmu. Delo obsega nekaj nad tri sto strani in stane 664 din. Boško Petrović pa je izdal knjigo pesmi »Ruje«. Zbirka ima 31 strani in dve strani predgovora in stane 300 dinarjev.

Charles McCormac

33

BEG IZ SINGAPURA

Splezala sva ven. Mokra obleka se nama je lepila na telo. Utrnila sva si pot skozi blato in skale na obali do zaščitenih čer. Molčeli domačin pa je odrinil čoln od obale in brez besede obrnil nazaj proti Sumatru. Noč sva prebila v zavetju skal, ki so naju ubranile deloma tudi pred dežjem. Ko sva se prebudila, ni bilo sonca. Nebo je bilo kostirnosive barve in s težkimi oblaki. Neprijetno hladno je bilo.

»Bolje bo, če se ne premakneva,« sem svetloval. »Brat veseliga Charlja naju bo prišel iskat sem.« »Če bo sploh kdaj prišel,« je zagodrnjal Don. Nekaj ur sva preždeli na obali, pa se naposed odločila, da pretiščeva otok, pri tem pa obdrživa obalo zmeraj pred očmi. Povzpela sva se na 20 do 30 čevljev visoko skalo in zagledala pod seboj skozi redko meglo vulkanski otok, dolg dve do tri milje. Na južni strani čez vodo sva lahko razločila meglene obrise drugega otoka.

Na vzhodni strani najinega otoka je bilo nekaj rbiških koč, postavljenih na kole, a nikjer žive duše. To naju ni presenetilo, saj je bilo rastje uborno. Samo na nekaj krpah zemlje je raslo nekaj zelenja med skalovjem. Iskala sva hrano, pa našla po uri iskanja le ducat jagod, ki so imele kislast okus in so nama bile zato sumljivo, ter prgljče belih korenin. Toda v naravnih kotanjah med skalami sva odkrila vodo, ki niti ni bila preveč slana.

Okoli poldneva se je megla naglo razpršila in samo nekaj milj od obale sva zagledala sedem ali osem japonskih izkrcevalnih čolnov. Kazalo je, da vadijo izkrcavanje in vkrcavanje. Kmalu popoldne je plula kakih 200 do 300 yrdov od obale majhna ladja in čisto dobro sva videla japonsko zastavo, ki je trepetala v slabotnem tropškem vetru. Ura je sledila uri. Najprej sem pomislil, da naju je ribič

pustil na cedilu, a Don me je prepričeval, da ne bo tvegati pristajanja ob belem dnevu, ko so bili Japonci pred nosom in da bo bržkone čakal na mrak.

Imel je prav. Kaki dve uri po sončnem zahodu sva zaslislala pljuskanje vode ob bližajoči se čoln, ki je nekaj minut pozneje že pristal ob obali. Spoznala sva najinega ribiča. Z njim je bil mlajši možički, za katerega sva domnevala, da je njegov brat. Bredla sva po vodi in splezala na krov.

»Fant, kako vesela sva, da te vidiva,« se je zahihital Don.

Mlajši je nekaj nejevoljno zabrnjal in se daleje ukvarjal z motorjem. Ta je spet zabrnjal in odplul samo proti odprtemu morju. Po dolgem molku sem skušal navezati razgovor.

»Le kako ste dobili ta motorni čoln?«
»Od Japoncev je.«
»Kako pa ga potem lahko uporabljate?«
»Planiranje. Skrbim za sidra izkrcevalnih čolnov.« Očitno je mislil na boje. Prešinila me je ne-nadna misel.

»Ali imajo mnogo izkrcevalnih čolnov?«
»Dvanajst, petnajst morebiti.«
»Nas boste peljali blizu njih?«

Don je spoznal, kaj imam v mislih. »Pusti pri miru take bedaste ideje,« je zagodrnjal.

»O. K.« Starejši ribič naju je posvaril, naj molčiva. Naglil se je čez rob čolna in prisluhnil. Čez vodo je tih prihajalo oddaljeno drdranje motornega čolna. Domačina sta naju potisnila na dno čolna, naju pokrila z rogocinami in večela, naj se ne ganeva. Tega pa nama niti ni bilo treba posebej praviti. Čez nekaj minut je čoln plul tako počasi, da je skoraj stal. Slišala sva mrmranje — bila je najbrž kaka patrolja; potem smo spet zapluli hitreje. Nobeled od ribičev nama ni hotel povedati podrobnosti, kaj se je bilo pripetilo, sama pa sva dognala, da smo bili najbrž srečali japonsko patroljo, ki sta jo brata na nekakšen način prepričala, da je njuno nočno potovanje popolnoma nedolžno. Kmalu zatem je motor znova ugasnil in v temi sva

zagledala zibajoče se drevje in palme. Čoln je zlagoma pristal na pesku.

»Java,« je rekel eden od ribičev.

Zašepetal je nekaj besed bratu. »Čakajta,« nama je velel in izginil v temi.

»Posebno zgovorni niso, kajne?« je Don zagodrnjal, ko sva sedla na prod kakih 50 yrdov stran od čolna.

»Počemu pa naj bi bili? Navadno so nam največji molčecni tudi največ pomagali. Razen seveda,« sem dostavil. »Nang Sen.«

»Ne pridem in ne pridem si na jasno, zakaj so nam tako pomagali,« je zamrmral Don. »Mnogo laže bi bilo zanje, če bi nam zabodli nož v hrbet in dobili nagrado od Japoncev.«

»Vem, da se bojijo Japoncev, toda morebiti se bojijo nečesa še bolj?«

»Česa na primer?«

»Morda tiste zrmade za neodvisnost?«

Čez kako uro sta se ribiča vrnila; z njima je bil čemer in molčec Javaneec. Imela sva vtis, da je nejevoljen — ne brez razloga, sem pomislil — ker so ga vrgli iz postelje.

»Zdaj bo on skrbel za vaju,« je rekel starejši brat. »Odiš morava.«

Slišnila sva roke ribičema, ki jima očitno ni bilo posebno prav, da sta naju morala prepeljati, in gledala, kako izginjata njuna čolna v temi Sundeke ožine. Potem sva sledila Javancu. Peljal naju je skozi goščavo mangrovev in pas goste trave, ki se je pozneje umaknila neskončnemu zamočvirjenemu grmičevju. Nikakor nisva mogla dognati, kako je našel tu pravo smer, saj ni bilo nikjer videti nobene poti ali steze. Hodili smo in hodili, dokler se ob zori ni razlila na zemljo bledorumenja sočnega svetloba, se zalesketala v številnih lužah in se zaskrtila na rosnatih listih. Ob dnevnih svetlobi smo nadaljevali pot skozi vedno gostejše rastje. Najin vodi se začel kazati znake vzemirjenosti. Iznevoda smo prišli do traku temnega pragozda. Kakih 300 yrdov smo hodili po jasno začrtani poti. Nato se je Javaneec ustavil.

»Prijateljeli so tukaj,« je rekel.

Ozrl sem se po nepregledni džungli.

»Kje?«

Skomignil je z rameni in pokazal naprej po stezi.

»Kako imenujejo ta kraj?«

»Merak.«

Bil je očitno mož, ki ni ljubil preveč besed. Znova je pokazal v sonračen gozd. »Prijateljeli so tukaj. Pojdita!« In obrnil se je na petah ter jo jadno ubral nazaj. Z Donom sva se spogledala in počel prasniti v smeh. Vse je kazalo, da nimava druge izbire, kot da slediva njegovemu nasvetu. Hodila sva še kakor mljči, si našla nekaj hrane in utrujena legla na tla k počitku.

Toda kako neumna sva bila! Zleknila sva se le nekaj yrdov vkraj od ovinka steze. Nisva si mogla izbrati bolj neprimernega prostora. Tako dolgo naju je že spremljala sreča, da sva postala brezbrizna. Dobro sva se odpočila, ko pa sva hotela vstati, je skočil kakih 30 yrdov vstran neki možički in hitel proti nama. Bedaka, kot sva bila, sva se še obotavljala, on pa se je nama že čisto približal. V roki je imel revolver.

Don se je pognal v travo na nasprotno stran steze. Jaz pa sem obležal kot prikovan na kraju, kjer sva poprej počivala.

Možakar se je ustavil, potem pa napravil nekaj korakov proti Donu. Videl sem, kako je držal prest na petlinu. Bil je mlad, črnolas in bosonog, kožo je imel ožgano od sonca, vendar to ni bila rjava barva indonezijskega domačina. Na sebi je imel sive hlače in belo srajco. Očitno je Evropejec, sem pomislil. Negotovo sem ga opazoval iz mojega slabega skrinjarišča.

»Kaj počneš tukaj?« Njegov glas je imel avstralski naglas. Mož je bil zelo samozavesten. Naperil je revolver proti meni.

»Vstani!«

Vstal sem.

»Se ta!« Revolver se je obrnil proti Donaldsonu, ki se je v zadregi priplaval izpod trnatega grma.

MALI OGLASI

PRODAM

Zgradbo s še nedokončano izvršenimi deli prodam. Zgradba je namenjena za gostilnico ali okrovališče, nahaja se na idilični točki med Kranjem in Skofjo Loko. Predvsem priporočamo podjetjem in ustanovam. Naslov v oglašnem oddelku 2500

Prodajam vzdoljiv stojišč štedilnik s češkimi ploščicami, sobno pečvisoko. Makuc Terezija, C. na Klanc 16, Kranj 2540

Prodajam dobro ohranjeno kosilnico. Hafner Valentin, Zabnica 14 2508

Stružnico dolžine 200 cm prodam. Naslov v oglašnem oddelku pod »Ugodno« 2593

Prodajam vozček nosilnosti 100 kg. Naslov v oglašnem oddelku 2594

Prodajam 2 desna vzdoljiva štedilnika. Kocjanova 20, Jenko, Kranj 2595

Prodajam kravo s tetelom ali brez. Zaslavka 22, Kranj 2596

Zelo poceni prodajam Opel-Olimpio tupa 1939 z rezervnim strojem. Naslov v oglašnem oddelku 2597

Prodajam zazidljivo parcelo 900 m² na zelo lepem kraju v neposredni bližini Kranja. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Lepa lega« 2598

Prodajam Fiat 1100 tip 1949, registriran za leto 1961-62. Cena ugodna. C. St. Zagarja 32, Kranj 2606

Prodajam rože: palmo, limono, kolenjaje. Struževc 32, Kranj 2607

Prodajam 3 ha zemlje in hišo z gospodarskim poslopjem. Naslov v oglašnem oddelku 2608

Prodajam NSU Primo nemško z prevoženimi 13.000 km, tudi na ček. Eržen Jelo, Češnjica 75, Zelenjci 2609

OSTALO

Tovarniški delavce samski išče opremljeno ali neopremljeno hišo na Jesenicah ali bližnji okolici. Plača in pomaga pri delu. Naslov v podružnici »Glasa«, Jesenice 2599

2 zidarja, 1 popravilalec koles in mopedov ter 1 radiomehanika sprejemno. Stanovanjska skupnost Sk. Loka, Spodnji trg 12 2486

Sprejemem vajenca in pomočnika za slikarsko in plekarsko obrt. Frantar Lojze, Trojarjeva 16, Kranj 2557

Sporočamo cenjenim poslovnim prijateljem in potrošnikom mesta Kranja in okolice, da bomo v petek, dne 30. junija 1961 odprli novo prodajalno svežega mesa, mesnih izdelkov, delikatesnega blaga in raznih drugih specialitet — na Maistrovem trgu v Kranju.

Prodajalna bo odprta, neprekinjeno od 6. ure zjutraj do 20. ure zvečer, poleg tega pa še ob nedeljah in praznikih od 6. ure zjutraj do 11. ure dopoldan.

Prodajalna bo s svojo bogato izbiro, lahko vsak čas zadovoljila vašim željam in naročilom, tako v pogledu svežega mesa, kakor tudi vseh delikatesnih izdelkov in specialitet.

Obiščite nas in prepričali se boste o naši solidni postrežbi.

KOLEKTIV KLAVNICE KRANJ

Upravni odbor tovarne usnja

„Runo“ v Tržiču razpisuje delovno mesto računovodja podjetja

Pogoji: ekonomska ali pravna fakulteta in tri leta prakse oziroma srednja šolska izobrazba s šestletno prakso ali nižja strokovna izobrazba z 12. letno prakso v finančni stroki

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili našega dragega sina in brata FRANCA MOHORICA, strojnega ključavničarja

na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, se najpričneje zahvaljujemo. — Posebna zahvala kolektivu Obrtnega podjetja »Tehtnica« in pevcem ter vsem ostalim, ki ste kakorkoli pomagali ob tragični smrti.

Zahvaljuj: oče, mati, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo.

Martinj vrh, dne 23. junija 1961

IN JAZ ob 20. uri; 20. jun. madžarski film LJUBEZEN NA RAZPOTJU ob 20. uri.

OBJAVE

VABILO

na 54. skupno sejo obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora Kranj. Na podlagi 1. točke 126. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-89/52) sklicujem

54. skupno sejo obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora Kranj, ki bo v petek, dne 30. junija 1961 ob 8.30. uri v sejni dvorani Okrajnega ljudskega odbora Kranj. Predlagam naslednji

Dnevni red:

- 1. razprava in sklepanje o gradnji sodne stavbe v Kranju;
2. volitve in imenovanja oziroma razrešitve;
3. razprava in sklepanje o pooblastilu za dodeljevanje nagrad uslužbenecem OLO.

Takoj po skupni seji bosta v sejni dvorani okrajnega zbora in zbora protivajalcev 45. seja okrajnega zbora in 47. seja zbora protivajalcev okrajnega ljudskega odbora Kranj z naslednjim

dnevnim redom:

- 1. razprava in sklepanje o verifikaciji mandatov odbornikov OZ oziroma ZPOLO Kranj z območja občin Radovljica in Skofja Loka in zaprisega teh odbornikov;
2. razprava in sklepanje o reorganizaciji prosvetno pedagoške službe v okraju Kranj;
3. razprava in sklepanje o prenehanju Servisa za prevozne storitve državnih organov in zavodov v Kranju in o ureditvi uporabe prevoznih sredstev za službene potrebe OLO Kranj;

4. razprava in sklepanje o spremembi odločbe o ustanovitvi Uradnega vestnika okraja Kranj in o spremembi pravil tega zavoda;

5. razprava in sklepanje o delitvi v uživanje gozdnih parcel KZ Naklo.

Predsednik OLO Jakob Zen, i. r.

OBJAVA

Obveščamo vse člane AMD Senčur, ki imajo lastna motorna vozila, da je popis za registracijo motornih vozil vsak dan popoldne od 15. do 19. ure v društvenih prostorih. Po razporedu se sedaj popisuje osebna vozila, za motorna kolesa pa kasneje, po objavi. To velja za celotno področje dejavnosti AMD Senčur.

AMD Senčur

POROČILO

o zbranih sredstvih, ki je bilo 25. junija v Peči

Table with 2 columns: Sredstva s končnicami so zadele dinarjev; and amounts ranging from 540 to 33680.

Pred velikim pohodom na Poljane

Zajec in 46 parov nemških škornjev

Iz spominov in zapiskov Cankarjevega bataljona pred dvajsetimi leti

Ze konec oktobra 1941 je bil zapadel sneg do dolin in partizanom se je obetala prva zima, zelo dolga in huda.

Dopoldne, 12. decembra, je 72 partizanov korakalo po snegu iz Rovt pod Malim vrhom med Selsko in Poljansko dolino. Bili so to borci Cankarjevega bataljona. V teku je bila prva faza obsežnega »čiščenja« Selske doline, ki so jo predvidevali Nemci, da bi po večjih partizanskih napadih končno uničili »bandite«.

Cankarjev bataljon se je prejšnje dni zadrževal v bližini Sv. Mohorja z območja Poljan. Po nastopu zime so se Nemci zavedali, da jim ni grozila, lahko bi se umaknili, kajti Nemci bi bili tam šele čez dobre pol ure. Toda lahko bi jih tu »pozdravili« z ognjem in jim priredili vroč sprejem v tistem mrzlem jutru.

Nekateri borci niso bili za to. Drugi pa so se navduševali. Med temi je bil zlasti komandir čete Jaka Bernard. Ta je bil na moč drzen in tudi vojaško sposoben. Odločil so se za »sprejem«. Pred vajo so postavili močno zasled. Položaj je bil odličem in umik zagotovljen. Nič hudega se jim ne more pripetiti.

Nestrpo so pričakovali srečanja. Končno so se Nemci približali, prihajali so dokaj razpoloženi. Nekaj desetih odes jih je opazovalo prek muhe na mavzericah ali mitraljezih. Toda morali so čakati povelje. Sekunde so bile dolge, mišice napete. Prvi Nemci so že bili na pravi razdalji na strel.

Takrat se je zgodilo nekaj nepričakovane. Divji zajec je ves preplašen v dolgih lokih priskakal iz grmovja, prečkal cesto in bežal. Nemci so ga opazovali. Zbrali so se v gručo, kazali s prstom za zajcem, vsi zamaknjeni in nekako srečni, da povzročajo tak strah kamor pridejo.

Prav v tistem trenutku pa je zaropotalo iz zasede. Med Nemci je nastala prava zmeda. Prvi so že obežali nepremični na fleh, drugi so iskali zaklonišča, a svinčenke so jim živžgale smrtno pesem. Boj je bil srdit in kratek. Po nekaj poročilih je pokalo samo 12 minut. Samo eden je zbežal. Stetinštirideset trupel je ležalo na snegu, pet pa jih je bilo ranjenih in ujetih. Borci so se zatem oborožili do zob. Na snegu je bilo razmetano 38 pušk, 6 pištol, 80 ročnih bomb, tri brzostrelke in trije puškomitraljezi. A v tistem mrzlem debelem snegu, na pragu hude zime, je prišlo borcem še posebno prav 46 nemških škornjev od tistih, ki so v imenu »Velikega« Reicha našli svoj grob na uporni slovenski zemlji.

Cankarjev bataljon je zatem

Stane Kersnik-Jelovčan

padu na viadukt v Preserju pa se je temu bataljonu pridružila tudi Samotaršica četa. Tako močna enota je bila že kos večjim bojem, kar se je bilo pokazalo tudi 9. decembra pri Knaphah ob Bukovščici, južno od Mohorja. Tisto jutro, 12. decembra, pa je bataljon prišel preko Stirpnika na Rovte in od tam naprej. Naporna hoja po snegu je bila borca že utrudila. Na tla so položili za boje municije, nahrbtnike in kotle ter si privoščili kratek počitek. Takrat so zapazili, da gre iz Zapravljav navzgor po vojaški cesti večja skupina Nemcev. Dvaipetdeset so jih našli. Za njimi so sem in tja po snegu stikali psi.

Komandant bataljona Jože Gregorčič se je posvetoval s člani Šlaba in nekaterimi borci. Nobena

krenil proti Poljanski dolini. Nemce je poraz pod Malim vrhom, hudo prizadel. Zlasti še, ker je bila to policijska četa izbranih nacistov, oboroženih od nog do glave in opremljenih z izvidniškimi psi.

PO DVAJSETIM LETIH

To je le drobec uspehov Cankarjevega bataljona, ki je bil ob obeh vstajah: julija in decembra 1941 na Gorenjskem osrednja udarna partizanska enota. Od prvega ognjenega krsta s sovražnikom v Kotliču (Partizanski vrh) na Jelovici 8. avgusta, ko so Nemci imeli 30 mrtvih, pa do znane herojske dražgoške bitke, je bil ta bataljon simbol vstaje in upanje v končno zmago med našimi ljudmi ter strah in trepet za okupatorja. Hrabrost borcev tega bataljona in smelost vodstva je bila zgled vsem poznejšim partizanskim enotam na tem območju.

Letos, ob 20-letnici revolucije, se bodo pod zastavo te emote zbrali nekateri preživeli borci in krenili na 100 kilometrski pohod na Poljane. Z njimi bodo šli tudi športniki, mladina itd. Bataljon bo krenil v Jesenic 2. julija zjutraj. Prvi dan bodo šli čez Dobravo, preko Bleda do Ribnega (tam se jim bo pridružil še VDV bataljon iz Radovljice) ter nadaljevali skupno pot čez Lancovo, Kropo in Jamnik do Dražgoš. Tam bo velik miting, na katerem bo govoril eden izmed preživelih borcev, narodni heroj polkovnik Anton Dežman. Naslednji dan pa bodo obiskali nekatero zgodovinsko kraje na Jelovici ter se čez Kupljenik spustili v dolino in prenočili v Gorjah.

Cankarjev bataljon bo vodil Stane Kersnik-Jelovčan. Kersnik je bil najbližji sodelavec Jožeta Gregorčiča, prvi med smelnimi borci te enote in je bil ves čas borbe na odgovornih vojaških in političnih mestih. Mnogi se ga pa spominjajo tudi kot alpinista, saj je med drugim vodil tudi našo prvo alpinistično odpravo v Himalajske vrhove.

-l.c.

PRAVNI MASUETI

S. J., Jesenovac VPRASANJE: Kot študent dobivate po pogodbi o štipendiranju štipendijo do 1. sept. 1961. Ker pa bo mesto, kjer boste nastopili službo, presto že z 31. julijem, vas zanima, če imate kakšno pravico do plače v mesecu avgustu?

ODGOVOR: Za vsakega državljan, ki stopi v javno službo, se izda odločba o imenovanju. Z odločbo o imenovanju se določi položaj in plača. Uslužbenko razmerje nastane z dnem, ko imenovani na podlagi odločbe o imenovanju nastopi službo. Z nastopom službe pa nastanejo pravice in dolžnosti iz delovnega razmerja, se pravi, da boste s tem dnem lahko uveljavili pravico do plače.

R. S., Kranj VPRASANJE: Sprašujete, koliko vam pripada letnega dopusta, ker imate 20 let delovne dobe in ste sedaj zaposleni samo štiri ure dnevno?

ODGOVOR: Za 20 let delovne dobe vam pripada 24 dni letnega dopusta. Vaše vračanje na je no-

manjkljivo, ker niste povedali zakaj ste zaposleni samo 4 ure dnevno.

L. L., Cirkne VPRASANJE: Zanima vas, v kakšnih primerih ste oproščeni carine na motorna vozila, ker ste 60-odstotni invalid in kakšni pogoji zadostujejo, da bo vaš sin služil skrajšani vojaški rok 1 leto?

ODGOVOR: Po 6. točki 7. člena Uredbe o začasnih splošnih carinskih tarif se carine ne plačujejo za osebne avtomobile in motorna kolesa, ki jih uvozijo invalidi, pri katerih je invalidnost take narave, da jim je osebni avtomobil oziroma motorno kolo nujno potreben za normalno gibanje in opravljanje poslov. Po odredbi o kategoriji invalidov, ki imajo pravico do ugodnosti pri uvozu osebnih avtomobilov in motornih koles pa so do oprostitve iz 6. točke 7. čl. Uredbe o začasnih splošnih carinskih tarif (oprostitve carine) in tarife številke 30, opombe 2. pod b) uredbe o tarifi prometnega davka med drugim upravičeni vojni in mirovni vojaški invalidi od I. do vštete IV. skupine.

V. V., Dolenja vas VPRASANJE: Sprašujete, če vas lastnik družinske stanovanjske hiše lahko postavi na cesto, ker ne strežete več njegovi materi.

ODGOVOR: Zakon o stanovanjskih razmerjih točno določa razloge zaradi katerih vam lastnik družinske stanovanjske hiše lahko odpove stanovanjsko pogodbo. Ker v vašem primeru ni podan noben od z zakonom naštetih razlogov, vas lastnik stanovanjske hiše ne more postaviti na cesto. Tudi če bi obstajal kakšen bistven razlog, ki ga zakon določa, vam lastnik stanovanjske hiše mora preskrbeti najpotrebnejše prostore za stanovanje. Stanovanjska pogodba se lahko odpove nosilcu stanovanjske pravice samo s tožbo, ki se vloži pri okrajnem sodišču.

Yzoci umevi vanju v kopaljšča...